

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів
	або 36 фр. франків
на пів року	8 рублів
	або 18 фр. франків

Подальше число по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. і. п. Домбровського (Хоруцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє австереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Др. Герольд про політичне положенє.

(X) Перед кількома днями промовляв др. Герольд в Хрудимі перед своїми виборцями про сучасний стан чеської політики і про становище, яке чеські послі займуть в теперішній сесії державної ради і з того огляду справа ся є вельми цікава і заслугоє на те, щоби нашу суспільність познакомити з поглядами сего визначного чеського мужа.

Чеські послі, говорив др. Герольд, зносили цілий три роки з великою саможертвою сей нечуваний удар, який їм заподіяно знесенем язикових розпорядків. Лише огляд на економічні потреби найширших верств населеня і льояльні згляди супроти підорваної ворохобнею держави здержували чеських послів. Одначе они покладали собі речинець, до якого заподіяна їм обида мало бути вирівнана, а сим речинцем мала бути австро-угорська угода. Чехи також бажать справедливої угоди, але они не є такі наївні, щоби по др. Кербері могли сподівати ся вимущеня на Уграх такої справедливої угоди. Вже в часі уговорних переговорів находило ся австрійське правительство лише на обороннім становищі. Вже тепер можна сказати, що угода, яку будемо приневолени прийняти, не буде правною для сегобічної половини держави. Парламентарне переведенє угоди не буде отже мати економічного значіння, лише політичне. Отже коли тепер дійде до парламентарної полагоди угоди, то се буде мати значне заkostenілости теперішних внутрішньо-політичних відносин. До сеї заkostenілости не можемо ми приложити своїх рук, і тому домагаємо ся перед угодою діл, які означили би зміну теперішньої системи. Теперішня система репрезентувє систему окремого «права Німців» і має для чеського народу значне переведеня принципу: всякий культурний і національний розвиток може держава о стілько попірати і пособляти, о скілько на се призволять Німці.

Ся система споводованої правительством застої нашого національного розвитку в краю має для нас значне заподіяно нам з державного боку пониженя, якого ми не думаємо терпіти і нашим страдальним становищем причинити ся до узаконеня сего австрійського державного ладу.

Ческа мова у внутрішнім урядованю, яка нам справедливо належить ся, яка була заведена без шкоди чиєї небудь, а знесена під напором німецьких галабурдників, є пробним каменем, чи керманічі монархії думаютъ прийняти сю систему насилья яко основу внутрішньої політики, або чи будуть мати відвагу, вимірити при всім тим справедливість чеському народови. Ми тепер задаємо се питанє правительству, парламентови і сторонництвям. Не ми маємо відповідати на се, не ми маємо доводити до пересиленя. Майже ніколи не було так зручної нагоди приєднати внутрішню силу, значне і серце чеського народу для добра монар-

хії, як тепер, в хвилі зверхньої пангерманської небезпечности, яка загрожує так чеському народови, як і цілій монархії. Ми все зробили, щоби се уможливити. Але є певні границі, поза які свідомий нарід в своїй здержливости не може піти, не хотівши себе понизити.

Домагаємо ся отже відповіди від правительства, і то домагаємо ся без проволоки, але відповіди ділами. Тепер не розходить ся о полагоду або вирівнанє національних ріжниць між Чехами а Німцями. Ми все готові до такої згоди з Німцями, але лише тоді, наколи в перед будемо на рівні поставлені. Але се було би маною, наколи би хто думав, що наше рішенє можна довгими переговорами відрочити. Якнебудь се випаде, се річ певна, що ми лише такі виберемо тактичні способи, яких вимагає добро чеського народу, і що маємо силу, як буде треба, хватити ся найострійших середників. Що-до всіх постанов ми певні піддержки однодушної нашого народу.

Андрей Шептицкий

Божю милостию і сьвятого Апостольского Римского Престола благословенем

Митрополит галицкий, Архиепископ львовский, Епископ каменицкий

Всечесному Духовенству епархії.

(Конець).

Само собою розуміє ся, що в часі реколекцій ніколи не говорю яко єпископ, лиш яко брат о вєспільних нам вєім трудностях, помочах і борбах...

Реколекції суть проте не працею проповідника, але працею людей, що для добра власних своїх душ усувають ся від сьвіта, щоби через кілька днів працювати над собою. Від усильности їх волі, від їх трудів залежить цілий успіх Провідник може і повинен ту добру волю учасників, то аскетичне їх усопособленє звернути до праці такої, якої вимагає загальна потреба християнської душі в даних обставинах. Він може ту усильність учасників збільшити, випросити від них більший уділ в тій праці.

Що-до себе, то мушу Преп. отцям признати ся, що нема на сьвітї річи, о котру я більше дбав би, як о сей успіх духовних вправ. Для того приступаю до них з готовостю все зробити, що лиш в моїх силах, щоби випросити від учасників як найбільшу старанність і усильність.

Знаю, що можу числити на щирю волю духовенства, инакше не смів би я ніколи запрашати на реколекції, в котрих я сам є провідником, бо знаю, що кождий натиск міг би радше зіпсувати цілий успіх і длятого вперед осьвідчаю, що я нікому за зле не возьму, як хто усуне ся від уділу в реколекціях. Як би я однак був в силі яким небудь способом випросити собі у Преп. отців щирій уділ в праці, котру пропоную, не сумнівав би ся зробити хотїи би і як дивачним способом. Я не сумнівав би ся стати жебраком і ноги сьвященникам цідувати, щоби собі випросити сєсю милостиною. Бо справді милостиною для мене є праця сьвященника над своєю душею. Се милостино, котрої менї потреба

не для мене самого, але для тих людей, котрі суть моїми дітьми перед Богом і за котрих спасенє відповідаю.

Тож і твм винїшним моїм письмом і цілою працею провідника в духовних вправах я о ту милостиною прошу в імени християнського народа.

В тую просьбу я рад би вложити тою бєсїдою я рад би виразити голоси мільонів душ, котрі від нас сьвященників о ту працю упоминать ся.

Щож я би дав за те, щоб ціле духовенство епархії чим раз лучше, чим раз виразїише розуміло той тихий, а однак так голосний крик народа, той голос якоби «від многих», упоминючи ся від нас, щоби ми з дня на день ставали ся чим раз сьвятїйшими сьвященниками.

Від сьвятости нашої, від Христового духа, котрим наша праця буде наповнена, залежить їх житє, їх спасенє, їх добро.

Тисячі дітей витягають руки по хлїб катехизму, мільони людей з жаждою очікує божого слова і помочи сьвятых сповідників.

Щоби заспокоїти тїї потреби, мусимо в першїм рядї дбати о житє християнське, о аскезу, о сьвятїсть в нас самих, бо без неї не зможемо нічого зробити.

А праця вправ духовних, на котру так запрашаю, такою: мусимо над собою самими так працювати, як працюємо над людьми; мусимо себе самих там провадити, де ведемо людей; для того так як в праці нашій проповідничій чи місіїній, так і в сїй праці вправ духовних на самим вєстуні стойте діло покалня.

Хто лиш свідомий природи людскої, той не може не здавати собі справи з того, що в его душі є обильний предмет до поканя і поправи. Се азбука християнської психології; нема чоловіка, в котрім би житє християнське стояло на вишїй підвалїні як на поканяно. Нема чоловіка, котрий не мав би обовязку каяти ся.

З тим усоспособленем приступаємо до вправ духовних і лиш о то одно іде, за що маємо покутовати, що треба в наших душах поправити.

Серце чоловіка змінити, навернути до Бога, се річ незвичайно трудна. Боже мій, якаж то річ трудна заплакати над собою самим!

Ми так зросли ся в нашом способом поступованя; наші гріхи, ухбленя, слабости, то така частка нашої душі, що вирвати з нашого серця то, що перед Богом є гріхом, то так, як би власне серце з грудей вирвати, так як би то серце в порох розбити, сокрушити.

І не дивота! Наверненє чоловіка до Бога, поканяє навіть з гріхів малих, се діло не людське, а божє. Але Бог ласку свою надає нам в иншїй формї, як лиш в формї добрих гадок і доброї волї: длятого потреба нам напружити всі свої сили, щоби з тою ласкою Божю снівділати. «Бог не хоче смерти грішника, але его наверненя і житя».

Але і грішник мусить хотїти піднести ся з гріхів; і ми працюючи над собою, мусимо всіх своїх сил уживати, щоби стояти на сторожи діла нашого спасеня; мусимо ударами всіх предвїчних божих правд з дня на день серця нашї крушити.

Тї божї правди, они нам так знані, ми до них так привикли, що нам нераз може видають ся зовсім вже знаними. Так є, в нашїй праці над иншими, але так не є в нашїй праці над собою самим.

Правда чисто теоретична, приміром, якась теза математика раз пізнана відразу, стає для нас ясною; вже не потреба себе самих переко-нувати, що так є; правда практична, моральна, що має сягати своїм застосуванням в кожне діло нашого життя, хоть в теорії добре знала, може для нас в практиці бути дуже неясною. Звідти потреба розважання, глибокого застановлення ся над тими правдами, щоб їх провадити зі сфери теорії в актуальний круг нашого діла.

Ми знаємо приміром, що за кожний гріх чекає божа кара, знаємо, що за один смертельний гріх Г. Бог карає вічним огнем в пеклі. По сто разів ті правди повторяємо вірним і для того маємо покусю думати, що в тих правдах вже нема для нас нічого нового. Знаємо їх для людей, а для себе самих, як часто не знаємо їх і не розуміємо; якби ми лиш ті одні правди в практиці розуміли, чиж би ми так сповідали ся і так плакали над собою, як нераз з посьміхом жалуємо і сповідаємо ся зі своїх гріхів.

О коби знайшов ся чоловік, щоби нам самим знав ті правди так голосити, як ми їх вірним голосимо. Коби знайшов ся чоловік, щоби в наших власних душах умів жаль так взбудити, як ми его взбуджаємо в душах вірних.

Тим проповідником кожний з нас для себе самого. Але чайже не є непотрібним питане як ми сей уряд проповідника душпастиря сповняємо.

Крім божої проповідальниці, з котрої людям голосимо Христове Євангеліє, є друга проповідальниця, з котрої голосимо Євангеліє собі самим.

А при сповідальниці, в котрій каючим ся грішникам гріхи відпускаємо, є і та сповідальниця, в котрій самі за свої гріхи жалуємо.

І чисті жертви Богу приносимо не лиш на престолі перед людьми, а те і в глибині сердець наших.

І молитвами нашими не то лиш, що люди чують і видять, але передовсім то, що Богови одному звісно.

І не лиш в ризниці та закритій чапї наших жертв, та ризи нашого сьвященства, чапа наших жертв все в наших руках, а в ризах нашого сьвященства ми безперестанно убрані.

Ми дбаємо, щоби в тій вишній стороні нашого душпастирвання люди не могли нам закинути недбалства і несовісности. Чиж так само дбаємо о те, щоби Всевишній нам не закинув недбалства і несовісности в тій внутрешній і тайній стороні душпастирвання, котру колись справедливий суд божий відкриє перед очима всіх людей на вічну славу для нас, або не дай Боже, на вічне засуджене.

Якби так ті два порядки вишній і внутрешній перемінили ся, як би внутрешній став відкритий перед оком людським, а вишній закритий, чи ми би не мали причини встидати ся перед людьми того, чого днесь перед Богом не встидаємо ся. До якої же горячкової праці ми би не брали ся, щоби найскорше в нашій душі впровадити той сам лад, о котрий днесь в церкві дбаєм, якже би змінило ся наше поступоване.

До тої нашої праці берім ся днесь! Днесь зачинаймо в душпастирваню нашим старати ся о те, після чого Бог судить о вартости нашої праці, о вічній нагороді, котру нам віддасть за нашу працю.

* * *

Нехай Всевишній Бог благословить Вам Братя, і мені недостойному, щоби ми чим раз більше уміли трудити ся для Его слави, для добра нашого народа і для спасеня наших душ. Благодать в духом Вашим, Братя. Амінь.

Писано в Прилбичах в день св. Володимира 15. липня (28. VIII) р. Б. 1902.

† АНДРЕЙ
Митрополит.

Язикові відносини в Чехах.

(Дальше).

На тій основі язикового відділення належало б уложити приписи про урядовий язик для 1) вишніх службових зносин при а)

одноточних властях і при б) двоточних властях, дальше приписи про урядовий язик для 2) внутрешніх службових зносин і урядової кореспонденції при а).

а) Службовий язик при вишнім урядованю одноточних властей. Одноточні власті мають уживати язика свого округа при розправах зі сторонами в устних і письменних зносинах. Урядові оповіщення мають по правилу урядові написи, печатка і штампілі без виїмки уживати ся в урядовім язичі. Вписи до публичних книг та в публичні реєстри мають сповнювати ся в урядовім язичі, а его треба також придержати і при витягах з тих книг і реєстрів. Так само обов'язує урядовий язик при положеню інтабуляційної клявузі на грамотах.

Коли внесе хто до одноточної властей подане на иншій краєвій мові, то мусить бути достарчена стороні урядова відпись в мові єї подана з усіх в тій справі виданих рішень, постанов, розпоряджень і остаточної полагоди. Але жадна сторона не є обов'язана достарчити для урядового ужитку перекладів грамот чи прочих писем, які написані в иншій краєвій мові, а які она внесла як залучники або инші помічні средства.

Устні розправи мають вести ся так само, як списаний про се протокол, в урядовій мові, однак належить тим сторонам, які уживають иншої краєвої мови, уможливити потрібну в їх інтересі участь при розправі через урядника, володіючого сею бесідою, а при краєвих властях, які правильно обсажені концептовими урядниками, через концептового урядника, ознакмаєного з тою бесідою. Вискази свідків і знатоків, при яких розходить ся о дословність, можуть бути записані або в протоколі або в залученім додатку на мові, на якій були зложені. Обвиненому в карнім поступованю належить достарчити урядову відпись в его бесіді з акту обжалованя, як і з усіх розпоряджень, рішень і постанов дотично его карної справи. Провідник розправи є відповідальний за се, щоби обжалований через незнане мови не поніс жадної некористи.

В одноточних громадах, які лежать в иншоточних повітах, мають оповіщувати ся урядові оголошеня в мові тих громад.

б) Службовий язик при вишнім урядованю двоточних властей. При двоточних властях є рішаючою що-до вишнього службового язика і для розправ в справах зі сторонами, мова сторони.

Коли в одній і тій самій урядовій чинности мають полагодити ся просьби, поданя і инші справи кількох різноточних сторін, то мусить ся, відповідно до потреби, уживати обі краєві мови. Коли при одній розправі берє участь кілька різноточних партій, то треба перевести розправу в тій мові, на яку сторони згодили ся, а коли до такої згоди не прийшло, на обх мов. Про такі, на обх краєвих мов переведені розправи, треба знати протокол в такий спосіб, що визнає сторони і про се при розправі видані властю рішення, заяви і ухваля треба за протоколувати в мові ужитій сею стороною, зі звані свідками і знатоками вискази і заяви в мові, ужитій ними, а прочі в протоколі зазначені обставини в мові першого зізнаня. При двоточних розправах мусить з уряду вповні познакомити ся всі сторони з істотним змістом зложених підчас розправи висказів і заяв.

Урядові оповіщення, написи, печатки і штампілі мають споряджувати ся в двох язиках. Для порядку, в якім наступають оба краєві язика, є рішаючою більшість населеня в обсягу даної властей. Для впису в публичні книги і реєстри, для витягів з них і для інтабуляційної клявузі на грамотах є рішаючою мова просьби або рішення, що є основою сего впису. В справах карно-судових мусить повідомити ся на їхній краєвій мові всіх обвинених з актом обжалованя і всякими иншими письменними виготовленнями.

При головній розправі мають прокуратор і оборонець уживати мови обвиненого, а коли обвинені не уживають тої самої краєвої мови, то уживати обі краєві мови.

Від основ про язик головної розправи можна би признати одну виїмку на сей случай, що уживане язика обвинених в наслідок особливих обставин, особливо з огляду на склад

лави присяглих судіїв було б получене з невідповідними трудностями, або коли сам обвинений згодить ся на уживане иншої краєвої мови. На всякий спосіб протокол з головної розправи треба знати в язичі обжалованого, евентуально першого обжалованого.

При урядових діланях або урядових писмах, які не наслідком виступленя якоїс- сторони або вправді спонукані таким виступленем, однак не є звернені до осіб, які дали початок сій акції, власть має уживати сеї мови, якою говорить особа, що єї дотичить урядове ділане або що єї має доручити ся письмо. Коли не звісно, який єї язик, або коли він не є жадним з краєвих мов, то власть має ужити тої краєвої мови, якої зрозуміне після місця побуту особи або після инших, звісних властей обставин, може бути предвиджене. Сторона є управнена в протягу трох днів після дорученя писма зажадати нового виготовленя на бажаній мові. Однак днем дорученя має уважати ся також і в тім случаю день дорученя першого писма. Коли рішення або заряджене виходить рівночасно до кількох осіб, які не уживають однакової бесіди, то має виготовити ся письмо в обх мовах до всіх учасників.

В справах, які в першій інстанції були розбирані і полагожені одноточною властю, мають приміювати ся при розправі в другій інстанції також тоді приписи про поступоване в першій інстанції, коли дотичну власть другої інстанції треба уважати двоточною.

(Конець буде).

Н О В И Н К И.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Єротея; рим.-кат. Ядвіги. — В суботу: гр.-кат. Харитини муч.; рим.-кат. Луки єванг.

— Преосв. Єпископ Чехович виїздить до Риму дня 20. с. м.

— Хліборобські страйки перед судом. Дня 10 с. м. відбула ся перед звич. трибуналом окружного суду в Тернополі карна розправа проти 33 селян з Кутковець і Пронятин, обжалованих о злочин в §. 98 а) і б) к. з., а один крім того відповідав за злочин за §. 197 і 199 а) к. з. Обжаловані називають ся: 1) Іван Батковський, 2) Дмитро Грицай, 3) Гринь Гайда, 4) Семко Поха, 5) Павло Сагадин, 6) Стефан Васильковський, 7) Йосиф Ціхевич, 8) Михайло Грицай, 9) Василь Крохмальний, 10) Василь Куликівський, 11) Онуфрій Лапчук, 12) Данило, 13) Пилип і 14) Куба Майбродя, 15) Яцько Михалович, 16) Вас. Навоцький, 17) Василь Роздайбіда, 18) Іван Рубас, 19) Ігнатій і 20) Василь Рудзевичі, 21) Кирило і 22) Василь Сендики, 24) Федько, 24) Гриць, 25) Онуфрій і 26) Сенько Завулі 27) Олекса Батковський, 28) Михайло Тарас, 29) Андрій Батковський, 30) Іван Бутрин, 31) Федько Федун, 32) Федько Ваврів і 33) Ганка Батковська. В акті обжалованя так описано інкриміновані події:

«На кілька днів перед 26. червня с. р. у Адольфа Атляса, начальника двірського обшару і управителя в Кутківцях і Пронятині під Тернолем, в поїздостях Рудольфа Гаяя явили ся обжаловані Йосиф Ціхевич, Семко Поха, Семко Завулі і ин., та зажадали іменем тамошних селян, щоби двір приймав до роботи лише місцевих робітників і то по цінах, ними установлених. Атляс «очевидно» відказав тому жадаю. Слідуючих днів місцеві люди не йшли до двора на роботу, лише названі депутати, котрим Атляс згодив ся на їх жадане платити по 1 К денно, косили двірську команицю. З тих фактів виходить безперечно, що місцеві робітники зробили змову для униканя висшої платні за роботу, і що заравом постановили не допустити конкуренції посторонних робітників. Дня 26. червня с. р. сировадав Атляс робітників з сусідного Глубічка великого і розставив їх на «Кручій лані» до сапаня бульб, але там станули вже і місцеві робітники до роботи. Тоді обжалований Стефан Васильковський післяв 15-літню Ганку Батковську до Пронятиня, щоби люди прийшли ратувати, бо Глубіцкі б'ють Пронятинських. Се мало очевидно лише ціль, зігнати з лану сторонних робітників, бо так Васильковський як і Батковська були на лані і знали, що жадної бійки там не було. На візване Батковскої прийшло кількадесятеро людей з Пронятиня, між ними вісьмох обжалованих, а були они переважно узброєні колами і косами. Прийшовши на лан, стали з криком і погрозами звизати робітників, щоби покинули роботу: «забирайте ся відсе, бо смерть вас чекає!» кричали они. На те глубіцкі люди поклали сапи і посідали, а напастиники вернули до села. Декотрі з них невисліджені позабирали з собою дещо з живности і оджи, полишеної сторонними робітниками на лані. Ко-

ли глибокі робітники перестали робити, але не сходили з лану, Стефан Васильківський після Ганку Батківську по тих кутковецьких людей, що робили коло команди. Обжаловані Гриць Зазуля, Онуфрій Лайчук, Василь Роздайба і ч. кажуть, що Ганка Батківська, прийшовши на лан команди, виразно вивчала робітників, щоби йшли зганяти глибоцьких людей з Кручого лану. На те всі кутковецькі робітники, крім Пилипа Севдича, що лавився пильнувати полишених річій, поспішили до команди на Кручий лан. По дорозі через Пронятин скрінилися ще людьми пронятинськими, особливо підросками і дітьми. Прийшовши на Кручий лан, поспішали камінем на робітників і гнали їх поперед себе, поки не виперли їх за кутковецьку границю. Івана Біса і его вагітну жінку, що робили на Кручій лані і не могли скоро утікати, побили Сагадин, Семко Поха і Гриць Гайда. Сьвідок Іван Біс візнав, що Стефан Васильківський намовляв его, щоби перед слідчим суднею сказав, що то діти кидали камінем та котресь ударило его.

По переведеній розправі, до якої покликано 13 сьвідків, трибунал засудив наведених під: 1) на два місяці тяжкої в'язниці з 2-разовим постом що місяця; 2) на два місяці тяжкої в'язниці з постом раз на місяць; 3) до 5) на три місяці тяжкої в'язниці з 2 разовим постом; 6) на три місяці в'язниці; 7) до 26) на місяць арешту; 27) і 28) на 14 днів арешту, а прочих п'ятох обжалованих увільнив від вини і кар.

— **„Академічна запомога“.** Під сею назвою має завязати ся у Львові товариство, якого метою буде нести матеріальну поміч своїм членам академікам. Сему товариству будуть передні гроші, які ще остали в фонду зложеного на наших академіків сецесіоністів.

— **В Сокалі** дня 18. с. м. о 4. год. пополудні відбуде ся отворення нового товариства «Січ».

— **„Станіславський Боян“** просить всі Хв. тов. а «Бояни», щоби зволила заняти ся розпродажею его музичного видавництва. Зголошувати ся треба до п. Евг. Якубовича в Станіславові.

— **Відозва до пп. народних учителів.** Пошукує ся учителя Русина, по можности жонатого, на управителя 2-класової школи до чисто рускої громади, не дуже далеко Львова, 3 км. від залізничної станції. Будинок шкільний новий, гарний огород. Пона годинами шкільними міг би мати сталє, платне занятє. Пожаданий був би організатор хорів і т. д. Посада виставлена на конкурс. Близші інформації подасть редакція «Діла».

— **Нагороджені праці наших академіків-сецесіоністів.** Дня 15. с. м. одержало трох сецесіоністів Українців, студентів філософії, нагорода по 60 К, із славнянского семінара проф. Ягіча у Відні за їх наукові праці, відчитані в згаданім семінарі, а про які проф. Ягіч висказав ся з найбільшим признанєм. Нагороджено ось тих: Стефана Ганушак — за розвідку з области української етнографії, Василя Хіровського — за граматичну працю і Ярослава Гордінського — за розвідку з области української літератури.

— **Щира правда.** Якийсь совітний дописуватель Slow-a polsk-ого в Перемишля розкрив в статі п. в. «Русьне място» тільки сьвітло правди, що аж дивно, як могло St. p. єї помістити. В дописі сказано, що мимо сего, що при переписі населеня в Перемишля виказано лише 5000 Русинів — Перемишль має характер чисто руского міста, а яко докази подає організацію Русинів, товариства, інституції фінансові, школи і т. д. Найзамітнішай є конєць допису, де шан. автор зрадив тайну галицьких виборів, а іменно се, чому Поляки у східній Галичині беруть верх над Русинами при всяких виборах. В згаданій статі читаємо: «Се, що Поляк є бурмістром, Поляки є послами до державної ради і до союму і тим способом обезпечена польскість Перемишля на виї, належать завдячити лише сьрій масі жидівській, товні в халаті, послушній кагалови, котра при виборах на польських кандидатів віддає голоси, прямуючи купою до урни. Якби не они, тим більше, що поступове жидівство стоить в соціально-демократичнім таборі, то Перемишль мав би з певністю інших представителів на публичній арені».

Сі самі відносини находимо не лише в Перемишля, але у всіх містах східної Галичини, тому годі дувувати ся, що польска преса в Dzienniku polsk-им на чолі так завзято накинули ся на жидів сьоністів, які ще перед часом можуть поважно зашахувати польске панованє на Руси.

— **Замах на професора.** Сензацио викликав у Львові замах на професора університету д-ра Володислава Неміловича. Проф. Немілович мешкає в будинку лікарської клініки при ул. пекарській, а его квартира межує з хемічною лабораторією, якої він є директором. Він мав звичай пити на ніч перед сном горнятко молока, яке привозив ему слуга Антін Савицький. Позавчера коло 12. год. в ночи професор після звичаю взяв горнятко молока, приготованого для него, і почав пити. Однак по першім лику почув якийсь незвичайний смак молока. Як годить ся хеміков, він сейчас переляв молоко до шклянки, і пішов до лабораторії провирити білі зернята, що

остали на дві горнятка. Вислід був несподіваний. В молоці була трутина, стрихніна, і то так богато, що можна було нею отруїти 20 осіб. Професор ужив сейчас всяких протиотруйних средств і се его спасло від смерти. Вчєра рано повідомлено про сею подію поліція, зарядила слідство і арештувала Савицького, яко підозрілого о замах на проф. Неміловича. Савицький не почуває ся до вини, впрочім не мав причини відбєрати жите своєму настоятелю. Мимо енергічного веденя дальшого слідства поліцією загадка замаху ще доси не розв'язана. Кружигь хутка, що в сій справі грає ролю жіноча інтрига, однак проф. Немілович вєвняє, що дуже мало зангажований в жіночім питаню, тому з сєї сторони не може нікого підозривати о сьовненє злочиню.

— **Зміни постерунків жандармерії.** В окоуї красвої команди жандармерії ч. 5 у Львові перенєсно постерунки: з Поратина, ярославского повіта, до Хлошиць; з Кренцїлова коло Волиці, скалатского пов., до Билитівки коло Сажавки; з Слобідки Турецкої, борщівского повіта, до Турьчяча.

— **Вінчанє** п. Івана Бачинського, укінченого богослова, з пачиною Іваною Ганкевич відбуде ся дня 21. с. м. о 7. год. вечером в Успенській церкві у Львові.

— **Вісти з Буковини.** На неділішних загальних зборах тов. а «Буковинський Боян» в Чернівцях вибрано до нового виділу пп.: надрадника Ясешицького, проф. д-ра Стецького, секретаря суду Коралевича, проф. д-ра Маковезя, судового авсультанта Догомилю, учит. Данилюка, студ. прав Ярошинського, Яромовича, Ластовецького і Сабата, а вступниками виділових: учит. Гараса і скарб. концеп. Костецкого.

На зимовий піврік в приписанім речивиді вислало ся на черновецький університет Франц Йосифа 406 слухачів проти 440 в тім самім речивиді попередного року. З записаних до тепер слухачів належить 35 до гр. ориєнт. богословского, 287 звичайних і 16 надзвичайних історично-правничого, та 82 звичайних і 46 надзвичайних філософичного виалу.

До гімназії в Сереті записало ся с. р. до першої класи 6, до другої 8 а до третьої 9 учеників Русинів; в 4-ій класі нема ні одного. Двох Русинів з Вовчиця записано яко Волохів без відома родичів.

— **Примірне село.** Громадєка рада в Снятинці порішила дня 12. с. м. бойкотувати корчму жиди Кальмана Бравнера з причини безличного поведєня арендаря супроти селян. Жид в хлопоті, бо селяни держать ся солідарно. Оноді жид хотів приднати собі видлових селян і дав їм даром кілька бочок пива і горівки, однак підступ не вдає ся, бо селяни відказали. Сим способом Снятинці думають приневолити корчмаря, внести ся з села. Щастє їм Боже!

— **Олені в Карпатах.** В камеральних лісах коло Мизуна відбував недавно лови архика. Леопольд Сальватор з дружиною. Лови випали сьвітло, бо 8 стрільців убило в вісьмох днях 22 олені, дуже гарні окави, яких рідко де можна стрітити.

— **Страйк... дєвничарів.** В Новім Йорку застрайкувало півтретя тисячі дєвничарів, переважно репортерів і жадають підвишеня а зглядю управлєнєня платні. Задля страйку перестало виходити кілька менших дєвничарів.

— **Дуже остру зиму** віщує відєньський метеоролог Лєдоховський. Після него, надходяча зима буде мабуть найстудєнішя і найлютішя із всіх, які були від 50 літ. Все здає ся на то вказувати і можна сподівати ся великих морозів, снігів і вітрів в цілій Европі. — **Поживемо, побачимо!** До сєго мусимо ще додати, що деякі учєні вказують на то, що земля в послєдних часах значно остудила ся, іменно через то, що стравила богато свого питмого тепла через вибухи вулканіччя, випустивши его у воздух. З другої сторони, той дуже мілкий попіл вулканічний, що розстелив ся у величезній висоті понад землею, хоч лиш так тоненькою верстєвою, що его годі добачити безпосередню окою, здержує теплоту сонця і так обі ті обставини мають вплинути на то, що сєгорічна зима має бути дуже студєна.

— **Лєнційна комісія** завязала ся в тов. «Січ» у Львові (Рянок 10) і поручає нашій П. Т. Публиці здібних інструкторів і корєпетиторів. Інтересовані можуть зголошувати ся письменно або лично (між 12—2. год. попол.). На листову відповідь належить долучити марку на 10 сот.

— **Державний банк** в Сиракузах в півн. Америці, який ієстнував 50 літ, оголосив банкрутєство. При упадку сєго банку найбільше шкоди потерпіли дрібні промисловці і ремісники.

— **Родимці! Памятайте на фонд будови приватних шкіл!**

Наука, штука, література.

— **„Гайдамаки“**, тижневник під редакцією п. Михайла Петрицького, почав виходити у Львові.

Перше число, яке появило ся ві вторник, представляє ся досить завзято по гайдамацки, хотий не в однім місци переїхав ся по нїм прокураторський олівець.

3 Львівської Фільгармонії. Програму нинішнього концерту, в яким возьме участь п. Королевич-Вайдова і Йосиф Слівінський, в послідній хвилі невзначно змінено. Програма представляє ся ось як: 1. 1. Моцарт. Увертура з опери «Зачарованій флет», відиграє орх. 2. Gounod: «Ария з жемчугами» з опери «Фауст», відсьпіває Яніна Королевич-Вайдова. 3. Шопен: «Концерт E-moll», відиграє в тов. орх. Йосиф Слівінський. П. 1. Фібіх: Сімфонічна поема «Вечером», відиграє орх. 2. а) Шуман: «Des Abends» Nr. 1 (оп. 12), «In der Nacht» Nr. 5 (оп. 12), б) Лішт: «Etude des dur», в) Шуберт-Лішт: «Auf dem Wasser zu zingen», відиграє Йосиф Слівінський. III. 1. Чайковський: «Пісня без слів», відиграє квінтет смичковий. 2. а) Носковський: «Сумно», б) Нєвдомський: «Як маю тя брати дівчино», в) Падєревський: «Лірник», відсьпіває Яніна Королевич-Вайдова. 3. Лішт: Раисодия ч. 1, відиграє орхестра.

В суботу дня 18. жовтня «великий концерт фільгармонійний» при співучасті Яніни-Королевич-Вайдової, оперової артистки і Йосифа Слівінського, п'яїєта.

В неділю дня 19. жовтня «третий концерт популярний».

Телеграми.

Відєнь, 16. жовтня. Нинішнє засіданє державної ради отворив през. гр. Феттер о 11. год. перед полуднем і відчитав найвисший рескрипт, яким скликано парламент.

Міністер скарбу предложив бюджет на 1903 р. а міністер красвої оборони закон о контингенті рекрутів на 1903. р.

На пинішнім засіданю поставлено три наглядчі внесєня в справі хліборобских страйків у східній Галичині, а іменно: пос. Романчук і тов., пос. Брайтєр і тов. і пос. Дашиньський і тов. Соціалньні демократи, німецькі поступовці і Чехи мають також оставити наглядчі внесєня.

Відєнь, 16. жовтня. Клюб молодоческий, консервативної ческої шляхти і ческих аграрників ухвалили одностолно, розпочати проти тепєршнього правительства як найострійшу борбу всякими в астрійськім парламенті прийнятими средствами, і поручили посл. Груби-ому поставити сейчас в палаті послів 2 наглядчі внесєня в плєських справах. Причину до сєго подав новий проєкт управлєнєня язикових відносин в Чєхах і Моравії.

Градець, 16. жовтня. Grazer Tagespost доносить з Відня, що цїсар не поїде до Будапєшту з причин демонстрації в Колошварі.

Відєнь, 16. жовтня. Міністер скарбу Бєм-Бавєрк наміряє предложити проєкт закона що-до ужитя касових надвижок з 1901. р. Одна часть грошей припала би на будову другої телефонічної лінії з Відня до Львова.

Відєнь, 16. жовтня. Кружигь вість, що цивільну лісту цїсаря підвищать о 4 мїл. корон, з чого половину буде покривати Австрия а другу половину Угорщина. Доси виносила цивільна ліста цїсаря 18,600,000 К.

Будапєшт, 16. жовтня. Тутешній поліції донєсєно, що на президента палати послів угорского союму мають виконати замах. Поліція перешукала всі закутки в палаті але не нашла нічого підозрілого.

Будапєшт, 16. жовтня. Вчєра пополудні гр. Іван Зіхи отворив ту третє католицке віче при численній співучасті духовєньства і сьвітских людей.

Софія, 16. жовтня. Комітет Зончєва скликає на неділю великі збори в Софії, аби на них наратити ся над виготовленєм покликю до важнішних держав в цілій зєвєрнєня їх уваги на грїзний стан в Македонії.

Париж, 16. жовтня. Бота, Дєвєт і Дєлярєй відїхали. Бота перед виїздом дякував в іменнє своїм і своїх товаришів за величавє прийатє, та ще раз пригадав, що їх гостина не має політичної закраски, але є чисто гуманного характеру.

— Виказ жертв на відновлені церкви в Розборі Округлім. Гр.-кат. церков в Зарудю 2 К 50 сот., гр.-кат. уряд парохіяльний Люча 2 К 50 сот., о. І. Преторіус парох в Будневі 2 К, священик Іван Любич парох в Острові 2 К, уряд парохіяльний Волків Толців о. Теодозій Кинасевич 2 К, уряд парохіяльний Тисів 2 К, о. Іванковський Николай парох Модрича 2 К, о. Іван Наклович парох в Нивовичах 2 К, о. Лев Таворський парох Корманич 1 К, о. Яков Спроїд парох Богутина 3 К 22 с., о. Іван Івануєв в Лопінки 1 К, о. Григорій Панчишин завідатель Черстина 4 К, уряд парохіяльний в Постолові 1 К 40 с., о. Іосиф Студинський парох Кипячки коло Тернополя 1 К, уряд парохіяльний в Милівці 2 К, о. Іван Велигорський парох в Іваню 50 с., о. Яков Зробек парох Вертельки 1 К, о. Василій Тимо-вич парох Мозоловки 2 К, гр.-кат. уряд парохіяльний Махнівці 2 К, о. Іван Латоровський парох в Долинці 2 К, гр.-кат. уряд парохіяльний Загірє коло Рудок 1 К 30 с., о. Ант. Барнович парох в Луковім 2 К, церков в Старуни почта Солотвина 2 К, гр.-кат. уряд парохіяльний в Середопільцях 6 К, о. Т. Березовський парох Ду-бравки 5 К, о. Петро Галь парох Олексинський (Еп. Стан.) 4 К, о. Северин Матковський парох в Босспрах 2 К, о. Онуфрій Бурдак монах Ч. Св. В. В. в Жовкві 3 К, о. Анастасій Лотоцький Тростянець (Потуртор) 2 К, о. Лев Волянський

парох в Яслиській Воли нижній 2 К, о. Николай Анастасієвський в Сапогові 2 К, гр.-кат. церков в Винограді п. Отинія 2 К, о. М. Зарицький Біль-че Доброкут 1 К 10 с., гр.-кат. уряд парохіяль-ний в Радехові 2 К, гр.-кат. уряд парохіяльний в Братківцях 8 К, о. Александр Решитилович парох в Зеленій 2 К, о. Іосиф Каранович завід. парохії Гориці 1 К, гр.-кат. уряд парохіяльний в Тростянці великім 2 К 60 с. До дня 9. н. ст. жовтня всего разом 213 К 54 с., се в двіста тринайдцять корон і 54 сотиків.

Всім великодушним жертводавцям скла-даю щирю подяку і Спаси Біг в імені парохіян.
о. Іван Сенета парох.

Надіслане.

Фізикально-дієтична Лічниця
Д-ра А. ТАРНАВСКОГО
в Косові (за Коломиєю, заліз. станція Заболотів)
отворена до кінця жовтня. 12-15

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері ви-носить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.

Бернстерне Бернсо.

LABOREMUS

драма в 3 актах.

переложена після авторизованого німецького видання

Львом Лопатинським.

Модерна тема і модерне паскрів'є її переведена. Диліго з справді містерною плетінкою драматичної роботи. Її читати в може більшим удоволєням, як бачити на сцені, де певно пропадає не один дотро-ний натяк та тонка відтіна.

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

— Санітарного радника д-ра Барвіньського Во-долічний заклад Ельгерсбург (оснований 1837). Сезон від 1. марца до кінця падолиста. 150 до-бірно устроєних комнат і 4 вілі з романтично по-ложєним замком. Станція залізничної Plaue-El-gersburg-Immenau. Всякі водолічні процедури, електротерапія, масаж, лічниця гімнастика, Мі-чєля тучне ліченє, дієтичне і кліматичне лі-ченє. Особливо надає ся сей заклад до лічєня неврастенії, гістерії, гіпохондрії, поражєня, сер-цевих недуг, нервової астми, жолудкових недуг, безсорности, ревматичних і гостєвих недуг, не-докровности, золотухи і т. п.

Ціни веліми умірковані.

1. *Мешканє* учавши від 1 марки (60 кр.) до 5 марок денно з прислугою.

2. *Цілий харч* дневно 4½ марки (1. свіданє, 2. свіданє, обід (table d'hôte — 4 даня — в неділю 5) вечеря).

3. *Все ліченє*, всякі процедури і купелі з лікарською заплатою і купелевою прислугою 2 марки денно. Перша конзультація числить ся окремо 10 марок.

Положенє веліми здорове і гарне серед Туринського Ліса (560 метрів над плєсом моря). О всякі виясненія і подрібні проспекти звертати ся треба до:

Sanitätsrath Dr. Barwiński's Wassenheil- u. Kuranstalt Bad Elgersburg im Thüringerwalde.

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

Дністер

Товариство взаїмних обезпечєнь

Львів, ринок ч 10. (дім «Просвіти»).

є одиноким руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий	386 402 кор. 83 сот.	} разом
Резерва премії	205 227 " " "	
Резерва спеціальна	6 000 " " "	
Фонд емеритальний	47 753 " 76 "	645 383 кор. 59 сот.

«Дністер» обезпечє будинки як також збіже і пашу про-тив шкід огневих. Всі три ВП. Ординарияти припо-ручили «Дністер» Вєч. Духовєнству і всім вірним.

Оплата премії в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

«Дністер» межє своїх членів яко звороти. В р. 1900 і 1901. вивозить зворот 8%. Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з деле-гатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члєни «Дністра» можуть без перешкоди затягати позички в Банку кравім і ка-сах оцадности, бо каси ті приймають полієс «Дністра» при позичках гіпотєчних.

На жите можна обезпечати через «Дністер» — капітали на дожитє, посмертні ка-пітали, посаги, ренти і т. д. — кравітським Товаристві, а з провізії від тих обезпечєнь відступає «Дністер» частє на рускі добродійні цілі.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дні-стра». Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селянє! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд посп. особ.	до Львова	Поїзд посп. особ.	зі Львова
приходить о годні		відходить о годні	
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до Сучави, Жидачева, Кересмєзе, Потуртор
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Чорткова	6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
6:50	з Брухович, шод. від 15. мая до 14. вер. ак.	6:43	дв. Підзамче
7:45	з Янова	6:55	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича
7:40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Кракова (Відня, Праги), Берлина
8:00	на дв. головний	2:55	до Лавочного, Хирова, Калуша
8:10	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:00	до Янова
8:15	з Сокала, Рави рускої	9:15	до Янова
8:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9:50	до Вєляц, Сокала, Любачова
10:25	з Рашова, Любачова	10:30	до Чернівців, Потуртор
11:55	з Станиславова (Кересмєзе, Потуртор)	10:40	до Тернополя, Потуртор, дв. Підз.
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	10:57	дв. гол.
1:23	з Янова	1:25	до Янова від 1. мая до 15. верєсєня в не- ділю і свята
2:20	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	2:15	до Брухович від 15. мая до 14. верєсєня в неділі і свята
2:35	на дв. голов.	3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
3:14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	3:15	до Янова щодєнно від 1. мая до 30. вер.
4:40	з Самбора, Стрия, Сколього (1/5-30/9)	3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 15. вер.
5:11	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	3:30	до Рашова, Хирова, Любачова
5:35	" " " " " "		
5:40	з Чернівців, Іцкан " " " "		
5:50	з Кракова		
Ніч			
6:00	з Сокала, Вєляц і Любачова	6:10	до Станиславова, Жидачева
8:04	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
9:12	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни авід 16. вер. до 30. цвіт. 1903. щодєнно
9:20	з Чернівців, Букарешту	6:35	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
9:25	з Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і св.)	7:10	до Сокала і Рави рускої
9:30	" " " " " "	8:16	до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)
9:35	" " " " " "	8:25	до Чернівців
9:40	з Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Ровадова	9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець, дв. Підзамче
9:50	" " " " " "	9:20	" " " " " "
10:03	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	10:05	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.
10:02	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. "	10:30	до Іцкан, Чорткова
10:20	" " " " " "	11:00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
10:50	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
3:14	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	11:32	дв. Підзамче
3:35	на дворець головний	4:15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
		5:50	до Брухович від 15. мая до 14. вер. шод.

ЗАМІТКА: Пора нічна члєнить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно європейський рїзнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європей-ского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білєти вського рода і розкладі їади.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотєчний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує задатки на рахунок біжучий, приймає до пере-хована папєри вартістні і дає на них авдатки.

Крім того впроваджєно подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. н. річ-но, депозитар дістає в сталєній касі пацірний сховок до виключного ужит-ку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може свої май-но або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотєчний як найдодатлівши зарадженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у від-ділі депозитовий.